

แนวปฏิบัติที่ดี (Best practices)
เรื่อง การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุด
ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักการและเหตุผล

สำนักวิทยบริการ ได้กำหนดแผนกลยุทธ์ พ.ศ. 2559 – 2562 (ฉบับปรับปรุง มกราคม 2559) ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ หรือนวัตกรรมห้องสมุดที่เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาองค์ความรู้จากงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์หรืองานนวัตกรรมด้านห้องสมุด ถือเป็นการพัฒนาคุณภาพตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสำนักวิทยบริการ และกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการวิจัย ดังนี้ 1) มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัย เน้นการวิจัยแบบ R2R เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2) มีการพัฒนางานวิจัยเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรมห้องสมุดโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน และมีพันธกิจ (Mission) เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ โดยใช้ความรู้จากงานวิจัยเป็นฐาน เริ่มจากการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมตามภาระงานสามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนางาน มีผลงานประจักษ์ โดยมีดัชนีชี้วัดคือจำนวนกิจกรรมการวิจัยสถาบัน และการเผยแพร่ผลงานมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการพัฒนาระบบบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และสร้างกลไกส่งเสริมการวิจัยแก่บุคลากร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการพัฒนาคุณภาพบุคลากรจึงถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญเช่นเดียวกัน

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research : R2R) เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบวิธี พัฒนาคน พัฒนางาน ตลอดจนพัฒนาองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เป็นตัวแบบในการปฏิบัติงาน และการพัฒนางานสู่การวิจัยได้เป็นผลงานเสนอผู้บริหารในการเลื่อนขั้นไปสู่ระดับที่สูงขึ้น หรือนำเสนอสารสนเทศที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าสำหรับการกำหนดนโยบายต่างๆ การตัดสินใจวางแผนและการแก้ไขปัญหาเฉพาะที่เกิดขึ้นในห้องสมุด อีกทั้งยังสามารถนำไปสู่ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติราชการ และการประกันคุณภาพภายในได้ และพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ สนองตอบแผนกลยุทธ์สำนักวิทยบริการ การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุด ของสำนักวิทยบริการที่ผ่านนั้นได้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรเป็นประจำทุกปี เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรสำนักวิทยบริการได้รับความรู้และสร้างความรู้ขึ้นมาจากงานประจำสู่งานวิจัยในการพัฒนางานของตนเองได้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความสามารถในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิด

จากการพัฒนางานวิจัยจากงานประจำ และเพื่อพัฒนาสำนักวิทยบริการ สู่ความเป็นเลิศด้านการให้บริการสารสนเทศโดยใช้ความรู้จากงานวิจัยเป็นฐาน การพัฒนางานดังกล่าวส่งผลให้สำนักวิทยบริการมีผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุดเผยแพร่สู่สาธารณชน สามารถนำไปประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกปี และเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาชีพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ

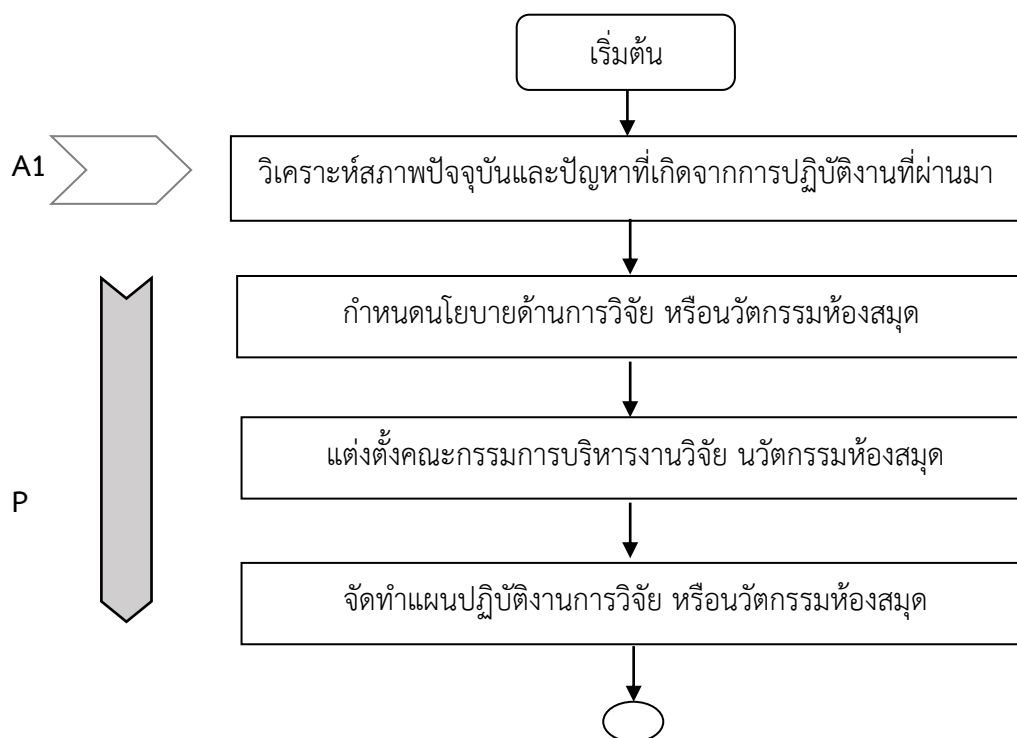
จากผลการดำเนินงานข้างต้น สำนักวิทยบริการจึงได้รวบรวมขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุดมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best practices) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยในวิชาชีพห้องสมุด และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยสถาบันสำหรับการพัฒนางานประจำให้มีคุณภาพเพื่อการบริการสารสนเทศที่เป็นเลิศต่อไป

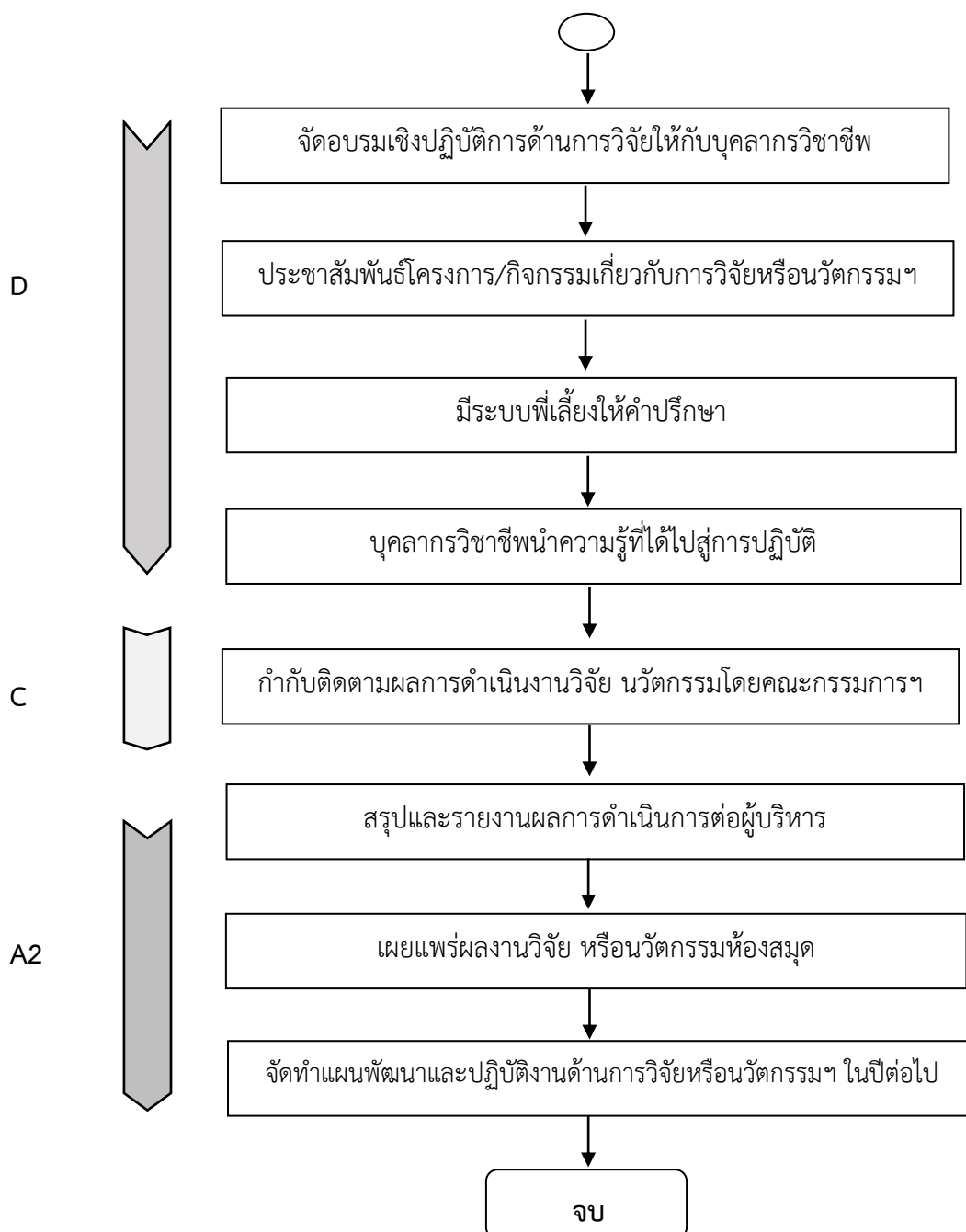
วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุดของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุดตามกระบวนการ A1+ PDCA2 ดังนี้

แนวปฏิบัติที่ดี (Best practices)

1. กำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยหรือนวัตกรรมห้องสมุดที่เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ อย่างชัดเจน พร้อมเผยแพร่ไปยังบุคลากรอย่างทั่วถึง
2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิจัย หรืองานนวัตกรรม สำนักวิทยบริการ พร้อมประชุมคณะกรรมการเป็นระยะ

3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานการวิจัย หรือนวัตกรรมห้องสมุดอย่างชัดเจน และปรับปรุงตามความเหมาะสมและการเปลี่ยนแปลง

4. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวนโยบายและแผนการพัฒนางานวิจัยให้กับบุคลากรวิชาชีพ โดยทั่วถึง รวมทั้งขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากร รวมทั้งส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

5. มอบหมายผู้รับผิดชอบงานวิจัยสถาบันเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัยหรือนวัตกรรมฯ เช่น การประกาศทุนสนับสนุนการวิจัย ประกาศรับบทความเพื่อตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในการประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ตลอดจนกำกับติดตามและดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

6. ส่งเสริมและกระตุ้นบุคลากรวิชาชีพนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม เขียนหัวข้อผลงานวิจัยเพื่อพัฒนางานของจน หรือนวัตกรรมด้านต่างๆ ของห้องสมุด อย่างเป็นระบบตามกระบวนการและแผนการปฏิบัติงาน เสนอต่อผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง

7. ผู้รับผิดชอบงานวิจัยสถาบัน กำกับติดตามการทำวิจัย หรือผลิตผลงานนวัตกรรมห้องสมุด เป็นระยะๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นำเสนอคณะกรรมการบริหารงานวิจัยหรือนวัตกรรม

8. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมนำเสนอปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปรับปรุงผลการดำเนินงานด้านการวิจัยต่อผู้บริหาร เพื่อทราบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

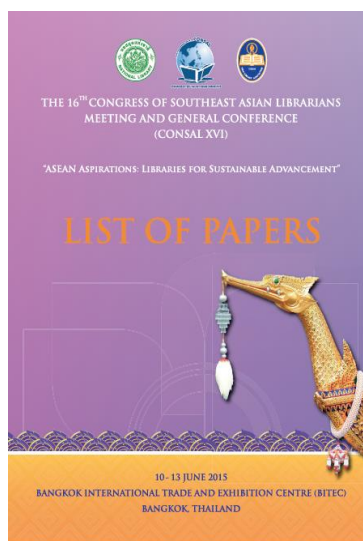
9. เผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือนวัตกรรมห้องสมุดในการประชุมระดับชาติและระดับนานาชาติ หรือตีพิมพ์ในวารสารที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI : Thai-Journal Citation Index Centre (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย)

10. นำผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นไปใช้ในการปฏิบัติงาน พัฒนางาน และแก้ไขปัญหาการดำเนินงานอย่างจริงจัง และพัฒนาสู่งานวิจัยต่อไป

11. จัดทำแผนพัฒนาและปฏิบัติงานด้านการวิจัยในปีต่อไป

การเผยแพร่ผลงานระดับชาติ

การเผยแพร่ผลงานระดับนานาชาติ

ขณะนี้ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการจากบทคัดย่อ และคำสำคัญ ได้แล้ว โดยเลือกช่องทางที่จะค้นหาจาก "บทคัดย่อ/คำสำคัญ" ซึ่งข้อมูลบทคัดย่อและคำสำคัญจะมีตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นไป

ลำดับ	ชื่อบทความ	ชื่อผู้แต่ง	ปีพ.ศ.	ปีที่	ฉบับที่	เลขหน้า	ชื่อวารสาร
1	แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการใช้บริการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. นภัสิน เทียมแก้ว	2559	5	1	52-69	วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
2	แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. สุทธิยา เกษมศิลป์ 2. นภัสิน เทียมแก้ว 3. สมจิตร รุ่งเรืองรักษ์	2559	5	1	70-93	วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
3	การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศเพื่อการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. นภัสิน เทียมแก้ว	2558	4	1	82-95	วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
4	ความเปลี่ยนแปลงในการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก ประจำปีการศึกษา 2554	1. สุทธิยา เกษมศิลป์ 2. นภัสิน เทียมแก้ว	2557	21	1	12-18	อินโฟจัมซัน
5	การพัฒนานวัตกรรมบริการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. นภัสิน เทียมแก้ว	2556	2	1	28-42	วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
6	ความพึงพอใจและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดราชบุรี และระบบห้องสมุดดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. นภัสิน เทียมแก้ว	2554	4	2	69-79	วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
7	การประเมินผลคุณภาพการบริการด้วยแบบจำลอง LibQUAL+ ตามทัศนะของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดลราชชนก	1. ประสิทธิ์ มัยอวยวิทย์ 2. อรุณพรวิภา แสงแก้ว 3. สุทธิยา เกษมศิลป์ 4. ปวีณา นามนุช 5. นภัสิน เทียมแก้ว 6. จิรลดา กลางเดือน	2550	14	1	32-40	อินโฟจัมซัน

การเผยแพร่ผลงานผ่านฐานข้อมูล TCI : Thai-Journal Citation Index Centre

ผลการดำเนินงาน

1. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย หรืองานนวัตกรรมแก่บุคลากรสำนักวิทยบริการ และส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมของกองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นประจำทุกปี

2. มีผลการดำเนินงานวิจัย และงานนวัตกรรมห้องสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2560 จำนวน 90 ชื่อเรื่อง ดังนี้

2.1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 9 เรื่อง และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 1 จำนวน 1 เรื่อง

2.2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 11 เรื่อง และผลงานนวัตกรรมห้องสมุดจำนวน 2 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 14 เรื่อง มีผลงานได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติสายสนับสนุนนักวิจัยดีเด่นประเภทหน่วยงาน จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 1

2.3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 11 เรื่อง ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน (ผ่าน วช.) จำนวน 1 เรื่อง และงานนวัตกรรมห้องสมุดจำนวน 4 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 16 เรื่อง ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นสายสนับสนุน ประเภทหน่วยงาน และและมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจาในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 2 จำนวน 1 เรื่อง

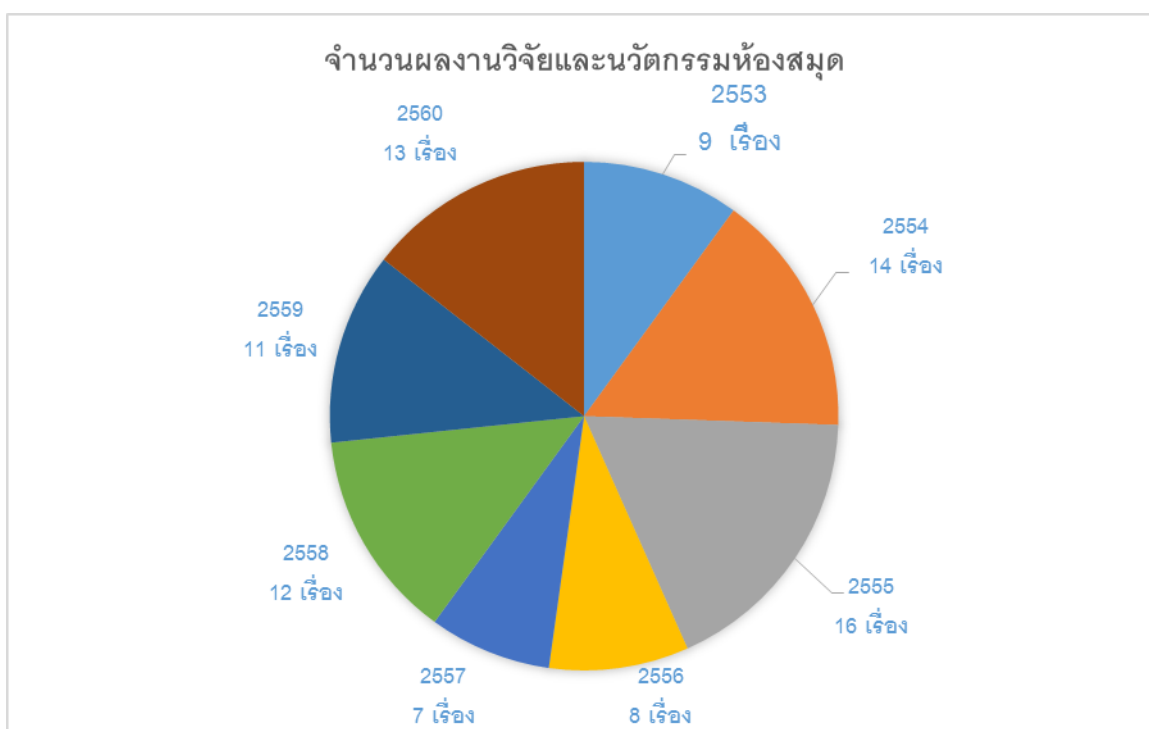
2.4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 4 เรื่อง และนวัตกรรมห้องสมุด จำนวน 4 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 8 เรื่อง และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 3 จำนวน 1 เรื่อง

2.5 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 4 เรื่อง และนวัตกรรมห้องสมุด จำนวน 3 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 7 เรื่อง และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 4 จำนวน 1 เรื่อง

2.6 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 4 เรื่อง นวัตกรรมห้องสมุดจำนวน 8 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 12 เรื่อง และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 5 จำนวน 1 เรื่อง

2.7 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 2 เรื่อง และนวัตกรรมห้องสมุดจำนวน 9 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 11 เรื่อง

2.8 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 1 เรื่อง และมีงานนวัตกรรมห้องสมุด จำนวน 12 เรื่อง รวมผลงานทั้งสิ้น 13 เรื่อง และมีผลงานได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานด้วยวาจา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 7 จำนวน 1 เรื่อง

แผนภาพแสดงจำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมห้องสมุด
สำนักวิทยบริการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 - 2560

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารให้การสนับสนุนและเล็งเห็นความสำคัญของการวิจัย และมีส่วนร่วมในงานวิจัยสถาบัน
2. ผู้บริการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรผลิตผลงานวิจัย และขอทุนจากแหล่งทุนต่างๆ
3. สำนักวิทยบริการสนับสนุนทุนวิจัย และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัยเป็นประจำทุกปี
4. บุคลากรให้ความสนใจ ร่วมมือ มีส่วนร่วม มีความกระตือรือร้น และทำงานวิจัยเป็นทีม

5. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรมร่วมกัน
  6. สำนักวิทยบริการสนับสนุนให้บุคลากรที่มีผลงานวิจัย งานนวัตกรรม ไปเผยแพร่ผลงาน เช่น การประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ หรือตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพ
  7. สำนักวิทยบริการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรที่มีผลงานวิจัย ให้มีความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้น
-